

ř. z. ani stanovy nezakazují, by členové jednoho družstva nesměli se státi členy představenstva jiného, konkurenčního družstva. Jest pravda, že takového výslovného ustanovení nemá ani družstevní zákon, ani stanovy žalovaného společenstva. Avšak přes to lze nepřípustnost převzetí této funkce dovoditi i ze zákona i ze stanov. Podle § 15 druž. zák. jest družstvo na soudě i mimo soud zastupováno představenstvem a podle § 16 jest družstvo z právních jednání představenstva oprávněno i zavazeno, při čemž jest lhostejno, zda právní jednání bylo výslovně předsevzato jménem družstva, lze-li na to usuzovati z okolností. Představenstvo jest již po zákonu vybaveno rozsáhlou plnou mocí, neboť jeho oprávnění se vztahuje i na všechna jednání, k nimž podle občanského práva se vyžaduje zvláštní plné moci k určitému druhu jednání (§ 1008 obč. zák., § 18 zák. družstev.), při čemž obmezení plné moci stanovami neb usnesením valné hromady proti třetím osobám nemá účinku (§ 19 zák.). Jest tedy představenstvo duší družstva, na jeho prozíravosti a svědomitosti závisí dosažení účelu, pro nějž bylo družstvo zřízeno, totiž co nejvydatnější podpory výdělku nebo hospodářství členů společným provozem závodu (§ 1 zák., § 2 stanov). Proto volbou do představenstva projevuje se jeho členům naprostá důvěra, jejímž rubem jest povinnost, věnovati všechny síly a schopnosti účelu družstevnímu. S tímto vážným úkolem jest nesrovnatelné, by člen jednoho družstva přijal funkci ve správě jiného družstva, jež provozuje též podnik k témuž účelu a v témže odbytišti, neboť, vyvine-li takový člen představenstva, jak jest jeho povinností, úspěšnou činnost v jednom družstvu, má to nezbytně vliv na prosperitu družstva druhého. Čím silnější je podnik, tím více trpí jeho soutěžitel. Takový člen představenstva konkurenčního podniku nevyhne se kolísím, z nichž není východiska. Přijetí členství ve správě konkurenčního podniku přičí se nejen zásadám ovládajícím společenství hospodaření, nýbrž jest i s hlediska slušného hospodářského styku zavržitelné. Přijali-li tedy žalobci, kteří jsou nesporně členy žalovaného družstva, funkce ve správě družstva konkurenčního, jednali zřejmě proti zájmům žalovaného společenstva a bylo jejich vyloučení z družstva podle § 6 b) stanov plně odůvodněno.

Čís. 13981.

Zákon ze dne 27. března 1931, čís. 57 sb. z. a n., o použití úředníků vyšší pomocné soudní služby u soudů a poručenských (sirotčích) úřadů.

Ve věcech pozůstalostních jest soudci vyhraženo rozhodovati o sporných otázkách právních. Spornou jest věc, když účastník výslovně odporoval návrhu jiného účastníka.

Předložil-li soudce opravný prostředek proti rozhodnutí úředníka vyšší pomocné služby, jest míti za to, že učinil napadené rozhodnutí svým rozhodnutím, a nelze vytýkati zmatek podle § 41 (2) b) zák. ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., z důvodu, že usnesení vydal

úředník vyšší pomocné soudní služby a nikoliv soudce, takže prý soud nebyl řádně obsazen.

Dědické právo.

Smysl doslovu § 732 obč. zák., že »vnuci z dosud žijících dětí nemají práva na dědickou posloupnost«, jest ten, že děti z prvního stupně (synové a dcery zůstavitele) vylučují, jsou-li na živu, své vlastní descendanty ze zákonné posloupnosti do jmění jejich ascendentů, to i tehdy, jsou-li nezpůsobilí dědití nebo vyloučení zůstavitelem z dědictví, neb se zřekli dědictví aneb je odmítli.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, R I 1166/34.)

A k t u á r s k ý a d j u n k t vydal usnesení, že se nepřijímá na soud dědická přihláška, kterou podala zůstavitelova vnučka Vlasta Š-ová. **D ů v o d y:** Podle § 732 obč. zák. nemají vnuci z dosud žijících dětí právo na dědickou posloupnost. Ježto Vlasta Š-ová jest vnučkou zůstavitelky, nepřisluší jí zákonné právo dědické na místě žijící pozůstalé dcery Anny B-ové, jež se k dědictví nepřihlásila. Výslovný předpis shora citovaného ustanovení nedovoluje, by dědické právo přecházelo na potomky dosud žijících descendantů (§ 541 obč. zák.) v případě, že tito nechtějí nabýti dědictví. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil. **D ů v o d y:** Stěžovatelka vytýká napadenému usnesení zmatečnost podle § 41 odst. (2) písm. b) zák. čís. 100/31 sb. z. a n. z důvodu, že je vydal úředník vyšší pomocné soudní služby a nikoli soudce, takže soud nebyl řádně obsazen. Podle § 1 odst. (1) čís. 3 zákona ze dne 27. března 1931 čís. 57 sb. z. a n. může býti úředníkům vyšší pomocné soudní služby v první stolici zcela svěřeno vyřizování věcí pozůstalostních, tedy i přihlášek dědických. V § 2 odst. (1) cit. zák. jsou uvedeny jednotlivé záležitosti, jichž vyřízení jest vždy vyhrazeno soudci, avšak při věcech pozůstalostních takové speciální výhrady není, takže možno vztahovati na věci pozůstalostní jen výhrady všeobecné v odst. (2) § 2 cit. zák. uvedené, že totiž soudci přísluší vždy rozhodovati o sporných otázkách právních. Které jsou tyto sporné právní otázky však zákon blíže nepraví. Jest však z účelu zákona míti za to, že ustanovení toto jest vykládati ve smyslu co nejužším tak, že spornou jest věc, když druhá strana výslovně návrhu odporovala, neboť v opačném případě nemohl by úředník vyšší pomocné služby soudní návrh nikdy zamítnouti a mohl by jej jen povolit, ježto při každém vyřízení musí se opírat o zákon a vzíti v úvahu okolnosti mluvící jak pro něj, tak i proti němu, tak že vlastně vždy řeší spornou otázku právní. Ostatně podle § 3 cit. zák. rozhodnutí jím vydanému možno odporovati stejným opravným prostředkem jako rozhodnutí soudce. Opravný prostředek však jest předložiti nejprve soudci, který o něm sám rozhodne, má-li za to, že jest mu vyhověti, jinak však předloží jej druhé stolici, by o něm rozhodla. Ježto v souzeném případě soudce rekurs stěžovatelky předložil, učinil napadené usnesení svým rozhodnutím a není tu proto vytýkané zmatečnosti. Předpis § 732 obč. zák. nepraví, jak za to má stěžovatelka, že vnuci

nemají právo na zákonnou dědickou posloupnost vedle žijících dětí zůstavitelových, takže když dítě nedědí, ježto se dědického práva zřeklo, vstupují v právo tohoto dítěte jeho potomci (§ 551 obč. zák.). V § 732 poslední věta obč. zák. jest jasně uvedeno, že vnuci z dětí dosud žijících a pravnuci z vnuků dosud žijících nemají právo na dědickou posloupnost. Vyloučila proto Anna B-ová svým projevem, že se dědictví zříká, i svou dceru Vlastu Š-ovou z dědictví. Předpis § 551 obč. zák. na tento případ se nevztahuje, ježto upravuje zřeknutí se dědického práva předem smlouvou se zůstavitelem a ostatně i tu, nebylo-li nic jiného smluveno, působí takové zřeknutí se i proti potomkům. Posoudil tudíž soud prvý správně věc, když dědickou přihlášku Vlasty Š-ové na soud nepřijal, ježto nespočívala zřejmě na zákonném podkladě.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolacím rekurssem se vytýká s hlediska § 46 odst. 2 zák. č. 100/31 sb., že napadené usnesení trpí zmatečností podle § 41 lit. b) uved. zák. a nezákonností. S výtkou zmatečnosti, kterou stěžovatelka uplatnila již v rekursu proti usnesení prvního soudu, vypořádal se případně již rekursní soud a stačí odkázati stěžovatelku na jeho důvody.

Neobstojí ani výtká, že bylo napadeným usnesením vyloženo ustanovení § 732 obč. zák. proti zákonu. Smysl doslovu § 732 obč. zák., »že vnuci z dosud žijících dětí nemají práva na dědickou posloupnost« jest ten, že děti prvního stupně (synové a dcery zůstavitele) vylučují, jsou-li na živu, své vlastní descendenty ze zákonné posloupnosti do jmění jejich ascendentů, a to i tehdy, jsou-li nezpůsobilí dědití aneb vyloučeni zůstavitelem z dědictví, neb se zřekli dědictví aneb je odmítli. S názorem tím souhlasí i nauka (Krasnopolski, Erbrecht str. 181, Stubenrauch I. str. 913, Pfaff-Hofmann II. str. 697, Krčmář, Právo dědické str. 56).

Čís. 13982.

Úprava pachtovného při zemědělských pachtech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Na úpravu pachtovného podle § 6 vl. nař. nemá nárok, kdo má více než trojnásobné množství **v l a s t n í** půdy v poměru k půdě pachtované.

Úpravě pachtovného podle § 6 vl. nař. nevádí, že pachtýř nemá vůbec vlastní půdy.

Požadavku § 6 vl. nař., že pachtýř musí na zpachtovaném pozemku hospodařiti sám nebo se svou rodinou, je vyhověno, má-li pachtýř vedení podnikání a udílení rozkazů ve své ruce, třebaže používá k obdělávání pozemků síly zjednané (deputátní rodiny a podle potřeby i trestance).

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, R I 1333/34.)